

HET HOUDEN VAN KOI meer dan een vissenhobby alleen

door Hugo J. Smal

Het overkomt tegenwoordig menig vijveraar: niets vermoedend loop je een vijverafdeling op alwaar je geconfronteerd wordt met de meest wonderschoon gekleurde vissen. De schoonheid dwingt tot kopen en al snel zwemt er een exemplaar in de vijver. Eén exemplaar is geen en dus worden het er al snel meer en een uiterst vreemde, zeer verslavende hobby heeft bezit van je genomen. Schrik niet: reeds miljoenen liefhebbers over de gehele wereld gingen je voor en er zullen er nog velen volgen.

De wonderschoon gekleurde vissen zijn allen vertegenwoordigers van de Ciprinus carpio familie en omdat het hier Japanse kweekvariëteiten betreft wordt aan deze naam wel eens gekscherend “Japonica” toegevoegd. Het zijn gewone karpers met een wel heel mooi jasje aan. Niets meer en niets minder. Alleen de verschillende kleuren zijn er in gekweekt. Lichamelijk wijken ze niets af van de gewone karper. Anders is dit bijvoorbeeld bij de monstrositeiten goudvissen waar ook het lichaam een verandering heeft ondergaan. De Japanse naam voor deze sierkarpers is Nishikigoi en in het Nederlands worden ze meestal koi-karpers genoemd.

Wanneer er eenmaal een aantal van deze vissen in de vijver rondzwemmen dan is er geen weg terug. Er wordt geïnvesteerd in een filter zodat het water in optimale conditie wordt gehouden. Er worden kosten nog moeite gespaard om de vissen een zo goed mogelijk onderkomen te geven waaraan zeer hoge eisen worden gesteld. Het water moet kraakhelder zijn tot op de bodem. Nitriet, ammoniak en dat soort boosdoeners mogen allemaal absoluut niet meetbaar zijn. Draad- en zweefalgen worden te vuur en te zwaard bestreden. Eenmaal al deze beginners-perikelen overwonnen komt de hobby in rustiger vaarwater en kan het grote ontdekken beginnen.

Een vis met meerdere dimensies

De hobby is op zijn mooist wanneer in een goed aangelegde vijver grote gezonde koi rondzwemmen. Vaak is het palet van zo'n vijver speciaal samengesteld en is er gekozen voor meerdere soorten. Een vijver bijvoorbeeld met alleen Kohaku (witte vis met rode aftekeningen) wordt al snel te eentonig. Enig tegenwicht door ook wat donkerder gekleurde vissen uit te zetten maakt het geheel aangenamer te aanschouwen. Een vijver met alleen Cha (bruine) koi zal heel snel gaan vervelen al moet van deze laatste gezegd worden dat ze wel super tam worden.

Een goed samengesteld kleurenpallet in de vijver maakt de hobby dus zeer aangenaam voor het oog. Uren kan er aan de vijver worden genoten van de soms buitenaardse schoonheid. Majestueus zwemmen de vissen onder het

wateroppervlak. Daar waar de ene kleur overgaat in de andere valt vaak de meeste schoonheid te ontdekken. Bij de Kohaku bijvoorbeeld, de scherp afgesneden rode aftekening op de spierwitte huid. Hoe groter de tegenstelling hoe mooier. Bij de Showa Sanke (zwarte vis met rode en witte aftekeningen) kunnen deze tegenstellingen werkelijk verwondering oproepen. Soms lijkt een zwarte aftekening er met een penseel opgespat.

Zo'n losse aftekening kan een werkelijke high-light vormen. Een opvallende spot op de koi die speciaal jouw aandacht heeft getrokken. Dit is een puur persoonlijke aangelegenheid. Toch zal zo'n high-light ook bij andere hobbyisten de aandacht trekken en hem volgens wedstrijdnormen in waarde doen toenemen. De vissen voeren in de vijver een bijna mystiek schouwspel op. Ze weten dat je kijkt en laten zich gaarne bekijken.

Maar er is meer....spelen met vissen

Daar waar schoonheid de eerste dimensie van koi genoemd kan worden kunnen we in de omgang met de vissen een tweede ontdekken. Door de vele uren die aan de vijver worden doorgebracht gaan de vissen aan je wennen. Al snel zullen ze je volgen wanneer je langs de waterpartij loopt. Ze tonen echt belangstelling. Door vooral tijdens het voeren extra aandacht aan ze te besteden kunnen ze werkelijk handtam worden gemaakt.

Het best ga je hierbij als volgt te werk: stel een eigen herkenningssignaal in. Dit kan het zachtjes slaan op het water zijn, het knippen met de vingers onder water of het kloppen op de vijverrand. Herhaal dit tot u de volle aandacht van de vissen heeft. Houdt vervolgens een hand in het water en gooi daar wat voer omheen. De vissen zullen gaan eten en daarbij uw hand beroeren. Strijk ze hierbij gerust eens over de kop. Maar doe dit vooral voorzichtig en kijk uit dat u de vissen niet met uw nagel beschadigt.

Wanneer u steeds kleine hoeveelheden op het water gooit kunt u dit spelletje lang volhouden. Laat de vissen over uw hand heen zwemmen en til ze daarbij een klein stukje uit het water. Strijk ze zachtjes over de staart. Je zal zien: ze vinden het leuk. Op den duur zullen ze telkens wanneer je aan de vijverrand verschijnt om aandacht bedelen. Ik ken zelfs een vijver waar geen schepnet meer het water aanraakt. De vissen worden voor een inspectie met de hand uit het water getild. Het maakt hierbij niet uit of het om de grote of de kleinere vissen gaat.

Mocht dit handtam maken niet lukken dat is er nog een truck. Hij kost wel wat maar werkt altijd. Het is bekend dat de Chagoi de vis is die het snelst tam wordt. Wanneer je nu een groter exemplaar (liefst zo'n 40 á 50 cm) van deze koivariant in de vijver uitzet zal deze al snel de leiding in de vijver nemen en de andere vissen in zijn tamheid meenemen.

De derde "persoonlijke" dimensie

Over hoever deze tamheid gaat worden soms felle discussies gevoerd. Waar houdt die tamheid op en gaat deze over in eigen karaktereigenschappen. Is alles wat er in de vijver gebeurt slechts een kwestie van stimulus en respons of zijn er